

Linköpingslistan

Kommunpolitiskt program

2022

Innehållsförteckning

Ekonomi	3
Utbildning	5
Socialpolitik	8
Funktionsnedsättning	10
Äldreomsorg	11
Trygghet	14
Samhällsplanering och bostadsbyggande	15
Näringsliv	18
Arbete och integration	20
Idrott	22
Kultur	24
Landsbygd	26

Ekonomi

Linköpings kommun har en välskött ekonomi och starka finanser. Detta märks inte minst på att kommunen under de senaste åren gått med stora överskott. Därtill

har kommunen ett aktieinnehav i kommunala bolag samt övriga kapitaltillgångar av betydande värde. Kommunen står nu inför stora utmaningar med anledning av den ökande gängkriminaliteten, som medför en otrygghet för Linköpingsborna.

Kommunen har stora besparingar som kan användas i syfte att komma till rätta med de problem vi ser i dag i Linköping. Istället för att kommunen ska drivas med stora överskott bör dock skatteintäkterna användas för att tillgodose angelägna behov

hos Linköpings medborgare. Genom att konkurrensutsätta all verksamhet inom kommunen kan vi även framöver behålla den låga skattesats vi har idag.

För att ekonomiskt klara av kommande demografiska utmaningar behövs samverkan mellan myndigheter, kommunala bolag, näringsliv och ideella krafter. Denna samverkan ska ske med social hållbarhet, jämlikhet och tillit som värdegrund.

VI FÖRESLÅR

- Att Linköping fortsatt ska ha regionens lägsta kommunalskatt.
- Att kommunen årligen ska använda del av kapitaltillgångar i form av värdepapper samt öka utdelningsnivån från de kommunala bolagen i syfte att komma tillrätta med problem i kommunen.
- Att kontroll och uppföljningen av kommunal verksamhet, även innefattande kommunal verksamhet inom privat regi, förbättras i syfte att säkerställa kvalitet och effektivitet.
- Att kommunen ställer krav på intern skattekontroll av byggföretag. Det ska kontrolleras att varje enskilt företag i entreprenadkedjan betalar skatt i Sverige eller i utlandet.
- Att medborgarenkäter används för att löpande stämma av opinionen i frågor där det är relevant.
- Att digitala handlingar som är offentliga ska kunna mailas utan kostnad.

Utbildning

Vi vet att nyckeln till frihet är utbildning och egenförsörjning. Det är därför vi i Linköpingslistan kämpar för en likvärdig och förstklassig skola. Vi ser behov av att öka kvaliteten på undervisningen samt vidta åtgärder för att ökatryggheten och trivseln för såväl anställda som barn och ungdomar. Investeringar inom skola och utbildning utgör investeringar för framtiden och för en ökad integration.

VI VILL

- Att alla barn och ungdomar ska känna sig trygga i skolan.
- Bekämpa segregationen i våra skolor.
- Att alla barn och ungdomar, oavsett bakgrund, får de kunskaper som behövs för att kunna uppnå sina drömmar.
- Att alla barn- och ungdomar ska ges möjlighet till skolgång som är anpassad till enskilda elevers förutsättningar och behov.
- Att alla barn och ungdomar ska ha en hälsosam skolmiljö och en väl fungerande elevhälsa.
- Göra läraryrket mer attraktivt.

- Uppvärdera respekten för professionen inom de kommunala skolorna.
- Se en kunskapsskola, inte en kundskola.

Förskolan

VI FÖRESLÅR

- Att resurser tillsätts för att säkerställa pedagogisk utvecklingstid för förskollärare.
- Att förskolan kompenseras för minskade statliga bidrag.
- Att personalstyrkan utökas i syfte att minska barngrupperna.
- Att arbetslösa och föräldralediga erbjuds utökad barnomsorg.

Grundskolan och gymnasieskolan

VI FÖRESLÅR

- Att personalstyrkan utökas i syfte att skapa mindre klasser.
- Att stödresurser ökas till skolor med elever som har behov av stöd.

- Att mentorskapet förtydligas och att elevhälsans resurser istället utökas utifrån det behov som finns på skolorna.
- Att lärarna ska avlastas genom att anställa fler specialpedagoger och speciallärare.
- Att resurser tillsätts för att ge rektorer tid för att utföra kärnuppdraget, d v s att leda den pedagogiska verksamheten, genom att tillsätta administrativa chefstjänster som bland annat tar ansvar för fastighets-, arbetsmiljö-, personal- och budgetfrågor.
- Att attraktiva yrkesutbildningar skapas i samverkan med näringslivet.
- Att anpassad skolgång införs för ungdomar mellan 13 och 15 år där möjlighet ges till lönearbete.
- Att studie- och yrkesvägledningen ska stärkas i syfte att eleverna ska ges möjlighet att fatta väl underbyggda beslut om sin framtid.
- Att fler sommarjobb skapas.
- Att alla elever ges rätt till kostnadsfri simundervisning.
- Att kommunala gymnasieskolor erhåller resurser för att anordna lärarledd lägerskola för samtliga förstaårselever i syfte att minska problem med nollning.

Vuxenutbildningen

VI FÖRESLÅR

- Att vi fortsatt satsar på vuxenutbildning/SFI och stärker den genom ökad samverkan med yrkesprogram, tydliga krav och svenska språket i centrum.
- Att vi fortsatt ger möjlighet till vuxenutbildning för alla behöriga sökande.
- Att vi möter de krav som idag ställs på vuxenutbildningen genom att verka för möjlighet till särskilt stöd, studiehandledning och digitala läromedel.
- Att vi ger stöd till de som vill kombinera studier i SFI med att starta eget företag.

Socialpolitik

Linköpingslistan har en grundläggande tanke om att alla individer har en unik inneboende potential, som med rätt stöd från samhället kan slå ut i full blom. Individens möjlighet till personlig utveckling går hand i hand med utbildning, hälsa och självförsörjning. Genom kraftfulla insatser inom dessa områden skapas

valmöjligheter till förmån för ett bättre liv för såväl unga som vuxna. På så sätt kan vi på sikt bekämpa gängkriminaliteten i Linköping.

VI FÖRESLÅR

- Att samverkan mellan såväl myndigheter som mellan myndigheter och föräldrar ökas i syfte att tidigt fånga upp barn som behöver stöd.
- Att resurser tillsätts i syfte att ha välavlönad och välutbildad personal inom socialtjänsten.
- Att socialtjänsten erhåller resurser för att kunna prioritera ärenden där barn är involverade.
- Att användning av och ersättning till familjehem och kontaktfamiljer utökas.

- Att resurser tillsätts i syfte att öka kvaliteten inom missbruksvården samt för att göra den mer tillgänglig för de som är behov av vård.
- Att ett program införs i syfte att fånga upp personer som dömts för narkotikabrott. Programmet ska innefatta kontakt, samtal, stöd och framtidsplanering.
- Att insatser tillsätts i syfte att gruppen med neuropsykiatriska diagnoser ska erhålla mer resurser i bl a skolan för att klara övergången till vuxenlivet.
- Att familjer där det finns barn med neuropsykiatriska diagnoser ska stöttas genom föräldrautbildning, råd och stöd samt ges möjlighet till avlastning.
- Ökade satsningar på uppsökandeverksamhet i hem där det finns barn med neuropsykiatriska diagnoser och som har svårt att ta sig till de öppna verksamheterna.

Funktionsnedsättningar

Linköpingslistans politik innebär att skapa förutsättningar för ett inkluderande samhälle där alla har möjlighet till utveckling i syfte att kunna bli sitt bästa jag. En person med funktionsnedsättning har en högre tröskel till att nå sådan utveckling med anledning av de utmaningar de ställs inför i vardagen. Linköpingslistan verkar för att alla människor ska få det stöd de behöver för att uppnå sina livsmål. Vi vill av denna anledning att beslut inom alla områden i samhället ska ta hänsyn till funktionsnedsättningsperspektivet.

VI FÖRESLÅR

- Att service för personer med funktionsnedsättningar ska ske utifrån individens behov och önskemål.
- Att individer som omfattas av LSS-verksamhet ska få möjlighet att välja var och hur man ska bo.
- Att daglig verksamhet fortsatt utvecklas i syfte att alla ska få den omsorg de har rätt till.
- Att habiliteringsersättningen ökas från 10 kr/h till 15 kr/h för daglig verksamhet i syfte att den insats som läggs ned ska ge en synlig ekonomisk förtjänst.
- Att fysisk aktivitet införs inom daglig verksamhet genom samarbete med parasportföreningen.
- Att en aktiv fritid kontinuerligt ska erbjudas till individer med funktionsnedsättningar.
- Att alla funktionshinderföreningar inom kommunen ska erhålla kommunala anslag.
- Att utrustningen "NoFall" installeras i Stångebrohallen i syfte att funktionshindrade ska få möjlighet att träna och åka skridskor.
- Att habiliteringsmöjligheterna utökas med hjälp av professionellt stöd.
- Att en kommunal verksamhet startas upp i syfte att individer med funktionsnedsättning ska kunna låna fritidshjälpmedel.
- Att kommunen utökar antalet tjänster med lönebidrag som är anpassade till personer med olika funktionsnedsättningar.
- Att parkeringstillstånd för personer med funktionsnedsättningar ska ges i mer generös utsträckning.

Äldreomsorg

De sista åren i livet ska vara lika värdefulla som de första. Ingen ska behöva vara orolig för att inte få den omsorg de behöver. Linköpingslistan ser fortsatta behov av utveckling inom äldreomsorgen för att öka trygghet och trivsel för våra äldre. Viktiga faktorer för att öka kvaliteten på vården är mindre personalomsättning och bättre kommunikation mellan såväl anställda som mellan anställda och de som vårdas. Linköpingslistan vill därför förbättra arbetsmiljön inom äldreomsorgen i syfte att skapa en attraktiv arbetsplats samt öka svenskkunskaperna hos de anställda. Linköpingslistan vill även att valfriheten inom äldreomsorgen ska öka. Detta genom ett ökat antal privata utförare.

VI FÖRESLÅR

- Att resurser tillsätts för att ha personal med rätt kompetens för att bemöta de äldres behov inom alla delar av äldreomsorgen.
- Att antalet tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen ökas.
- Att svenskundervisning erbjuds inom ramen för anställningen.

- Att de äldre i större utsträckning ska bemötas av en och samma person inom hemtjänsten.
- Att äldreomsorgen ska bedriva sin verksamhet utifrån individens behov, resurser och mål, varför Individens Behov i Centrum (IBIC) fortsatt ska utvecklas.
- Att fler trygghetsboenden för 60+ med tillhörande gemensamhetsytor byggs inom olika delar av kommunen.
- Att fler äldreboenden byggs i syfte att klara av att hantera den förväntade demografin.
- Att fler mötesplatser för pensionärer skapas i kommunens stadsdelar.
- Att en fortlöpande granskning och kontroll av verksamheterna inom äldreomsorgen införs.

Trygghet

Den som är rädd är inte fri - verklig frihet kräver trygghet. Att kunna skapa sig en framtid där individer gör sina egna val och växer upp i en trygg miljö borde vara en realitet för alla Linköpingsbor. Vi kan inte tillåta att kriminella gäng tar över bostadsområden och skapar otrygghet på gator och torg. Vi kan inte heller tillåta att odemokratiska hederskulturer begränsar människors livsval. För att få ett tryggare Linköping krävs agerande från kommunens politiker. Linköpingslistan vill satsa på ökad bevakning och närvaro tillsammans med insatser inom bland annat socialtjänst, arbetsmarknad och skola. Linköpingslistan vill återta det offentliga rummet och öppna det för dem som idag upplever att deras personliga frihet kraftigt har begränsats. Linköpingslistan vill att Linköping skall vara en trygg kommun, fri från förtryck, oavsett var man bor.

VI FÖRESLÅR

- Att fler trygghetskameror sätts upp i offentliga miljöer.
- Att antalet ordningsvakter och väktare utökas i utsatta områden.
- Att kommunen, tillsammans med de egna bolagen, polisen och säkerhetsbolagen, systematiskt ska motarbeta organiserad brottslighet.
- Att cykel och gångvägar görs säkrare till barnens skolor och aktiviteter genom bland annat ökad belysning.
- Att resurser tillsätts i syfte att förebygga hedersrelaterat våld.

- Att kommunen ska verka för att trygga resurstillgång och resursanvändande gällande räddningstjänstens förmåga och civilförsvaret till förmån för invånarna i Linköpings kommun. Detta ska göras genom att:
 - räddningstjänsten bedrivs i Linköpings kommuns regi där kommunen utgör arbetsgivare för räddningstjänstens personal
 - genom att verka för RTÖG istället ska utgöra ett effektivt räddningsledningssystem med god och gränslös samverkan med intilliggande kommuner.

Samhällsplanering och bostadsbyggande

Linköpings kommun befinner sig i en expansiv fas med nybyggnation och utveckling av infrastruktur, stadsdelar och anläggningar. Satsningar på nybyggnation är mycket positivt, men det är även viktigt att värna om den fantastiska innerstaden och de vackra naturområden som finns i kommunen. Underhåll och skötsel av Linköpings parker och grönområden är på många håll för låg, vilket Linköpingslistan vill förändra. Detta för att skapa attraktiva grönområden i stadsdelarna i syfte att öka medborgarnas livskvalitet. De ger utrymme för lek, motion och rekreation, samtidigt som de förskönar och bidrar till renare luft. Linköpingslistan vill även anpassa samhällsplaneringen för att öka integrationen i samhället genom att verka för billigare hyresrätter och blandad bebyggelse.

VI FÖRESLÅR

- Att lägenheter med lägre hyror ska produceras, vilket säkerställs genom krav vid kommunala markanvisningar.
- Att nya bostadsområden ska innehålla en blandning av bostadsrätter, ägande rätter och hyreslägenheter.
- Att fler hyresrätter ska byggas i Linköpings stadsdelar där villor, radhus och bostadsrätter dominerar.

- Att resurser tillsätts för att öka renhållning och grönskötsel av parker och grönområden.
- Att fler temalekplatser byggs i Linköping.
- Att resurser tillsätts för att öka trivseln inom kommunen genom bland annat upprustning och avlägsnande av klotter.
- Att en ny styrmodell införs inom samhällsplaneringen i syfte att tillvarata det ekonomiska värde som kommunens mark utgör.
- Att kommunens planköer ska minska genom att byggherrar får anlita av kommunen godkända plankonsulter för att kunna ta fram egna planförslag inom ramen för nämndens planbesked.
- Att kommunen släpper fler tomter i olika storlekar för försäljning till Linköpings medborgare.
- Att Berg utvecklas genom byggnation av bostäder och service i syfte att ta till vara på kopplingen till Göta kanal och Roxen.
- Att större satsningar görs i syfte att göra ytterområden i Linköping mer attraktiva – bl a utveckla centrum inom dessa områden.
- Att Stångåstranden utvecklas från Hackefors till Roxen med komplettering av strandpromenader, bostäder och en badplats vid Roxen.
- Att Slottsträdgården görs tillgänglig för allmänheten i ett detaljplanförfarande.
- Att Stångebrofältet utvecklas med vattennära bebyggelse.
- Att badsjön Tinnis bevaras i sin nuvarande storlek och moderniseras i syfte att skapa en trevlig och användbar mötesplats för olika aktiviteter och evenemang.
- Att fri parkering på helger efter kl. 17 införs i innerstaden för att uppmuntra kvällshandel, restaurangbesök mm.
- Att grön bilism ska främjas genom ökad tillgång till laddplatser för miljöbilar samt skapande av en innerstad som gynnar bilism och då särskilt miljöbilar.

- Att kvartersbebyggelse i nybyggda områden maximalt ska vara 5-6 våningar.
- Att parkeringar för boende i Linköping i så hög utsträckning som möjligt ska förläggas i garage under hus i nya bostadsområden samt att fler underjordiska garage ska uppföras i stadskärnan för allmän parkering.
- Att antalet laddstolpar för elbilar utökas i såväl innerstad som i ytterområden.
- Att grön energiomsättning utökas genom att installera solceller i kommunala fastigheter och i Stångåstadens hyreshus.

Fotograf: Emma Busk

Näringsliv

Ett gott företagsklimat skapas genom samarbete och kunskap om företagarnas vardag. Det är en sanning som kontinuerligt måste upprepas och underhållas. En förutsättning för att Linköping ska fortsätta att utvecklas och vara en attraktiv kommun att verka i måste kommunen ha ett livskraftigt näringsliv. Företagande utvecklas av idéer och entreprenörskap. Linköpings kommuns ansvar är att se till att den offentliga sektorn är effektiv och anpassad till utveckling inom de basfunktioner som efterfrågas. Dessa områden är bland annat skola, sjukvård, service och infrastruktur.

Näringslivsundersökningar visar att företag upplever brister i relationen med myndigheter och politiker. Detta måste vi ändra på. Ett växande problem är kriminaliteten och otryggheten som drabbar våra företag. Denna brottslighet finns som hot och utpressning, men också i form av närvaro av oseriösa företag.

Linköpings kommun är en mycket stor upphandlare av olika tjänster. Det är viktigt att vår offentliga upphandling sker på ett effektivt sätt och att uppföljningen är genomgripande.

VI FÖRESLÅR

- Att offentliga upphandlingar förenklas i syfte att fler företag ska kunna delta. Detta bland annat genom att större upphandlingar delas upp.
- En ökad satsning på att förenkla kommunens kontroll och myndighetsutövning samt att de kommunala avgifterna ska vara de lägsta i Östergötland för dessa tjänster.
- Ett ökat stöd till Nyföretagarcentrum och andra organisationer som verkar för ökat entreprenörskap.
- Att kommunen och näringslivet gemensamt kartlägger brottsligheten i syfte att kunna föreslå adekvata åtgärder.
- Att öka samverkan med Linköpings Universitet och dess studenter i syfte att få fler studenter att ha sin yrkeskarriär i vår kommun. Detta kan bland annat ske genom att erbjuda fler studentmedarbetarplatser.
- Att kommunens näringslivsverksamhet ökar sin samverkan med befintliga näringslivsorganisationer och föreningar för att de ska bli en naturlig del av kommunens näringslivsutveckling.
- Ett ökat stöd till befintliga områdesföreningar samt satsningar på att det startas nya föreningar i de områden där det saknas idag.

Arbete och integration

Linköping ska vara en stad där utbildning och ansvarstagande lönar sig. En stad där företagsamhet och flit uppmuntras är en stad där företag vill anställa och investera, vilket i sin tur leder till att staden växer och mår bra. Fler människor måste gå från försörjningsstöd till arbete. Arbete ger möjlighet till egen försörjning och är därmed nyckeln till att kunna bestämma över sin egen framtid. I ett samhälle där alla arbetar skapas möjligheter för människor att bidra till en bättre och mer jämlik välfärd. Mot den bakgrunden är arbete och egen försörjning av avgörande betydelse för integration i det svenska samhället.

VI FÖRESLÅR

- Att arbetsmarknadsanställningar med statlig finansiering skapas inom förskola, skola, parkskötsel, städning, äldreomsorg och bevakning.
- Att arbetsmarknadsanställningar samlas inom ett kommunalt bolag, likt Samhall.
- Att ha som mål att 3 % av anställningarna i Linköpings kommun ska utgöras av lönebidragsanställningar eller liknande.

- Att inträdesjobb och praktikplatser skapas i syfte att sänka trösklarna för att komma in på arbetsmarknaden.
- Att studier i SFI ska kombineras med arbetsplatspraktik och/eller studier.
- Att det vid kommunala upphandlingar ställs krav på erbjudande av praktikplatser och anställning av personer med långvarigt försörjningsstöd och funktionsnedsättningar.
- Att fler och effektivare mötesplatser mellan entreprenörer, företagare och arbetssökande införs.

Idrott

Föreningslivet och idrotten ger människor högre livskvalitet genom att bidra till ökad psykisk och fysisk hälsa, upplevelser och gemenskap. Det är särskilt viktigt att engagera kommunens ungdomar. Linköpingslistan vill underlätta för föreningar att verka inom sitt område. Vi ser de ledare som engagerar sig i verksamheten som "hjältar" för kommunen. Utan deras ideella arbete vore inte föreningslivet möjligt att genomföra. Vi vill därför avlägsna så många hinder som möjligt för att underlätta ledarnas arbete.

Linköpingslistan vill mot bakgrund av ovan värna om ett starkt föreningsliv som får en större roll i samhällsutvecklingen. Detta kommer att bidra till att bygga starkare närsamhällen och främjar demokratin.

VI FÖRESLÅR

- Att föreningar erhåller ekonomiskt stöd genom bland annat sänkta lokalkostnader för icke-kommersiella lokaler.
- Att föreningar ges förutsättningar att driva och sköta sina anläggningar.

- Att kommunen bidrar ekonomiskt till att stödja olika evenemang inom ungdomsidrotten.
- Att antalet badplatser utökas i kommunen.
- Att Tinnerbäckssjön får behålla sin nuvarande storlek.
- Att ett elitstöd lämnas till framgångsrika föreningar samt till elitsatsande, individuella sportutövare.
- Att Linköping profileras som "Damidrottens Huvudstad".
- Att all sponsring inom Linköpings kommun och kommunala bolag sker jämställt.
- Att fler idrottshallar byggs i syfte att gynna föreningarnas verksamhet.
- Att samverkan sker mellan skola och föreningsliv för att få fler barn att idrotta på fritiden.
- Att fler föreningar ges möjlighet att bedriva fritidsverksamhet för barn och ungdomar.
- Att enklare anläggningar för spontanidrott, så som exempelvis utegym, uppförs i syfte att engagera de närboende.
- Att kommunen verkar för upprustning av fotbollsanläggningar i Skäggetorp, Ryd och Lambohov.
- Att föreningen Nikegymnasterna ges möjlighet att hyra lokal som är ändamålsenlig för verksamheten.

Kultur

Vare sig man ser på lämningarna av en bronsåldersfamilj, läser en roman, betraktar en tavla, lyssnar på en konsert, ser en teaterpjäs eller besöker någon annan typ av kulturevenemang handlar det alltid om, förutom den omedelbara upplevelsen, att få en inblick i en annan människa. Hennes liv, åsikter, tankar och hennes svårigheter. Kort sagt – en utbildning i empati. Bättre uttryckt – erövrandet av den, för människan livsviktiga kunskap, som gör samexistens och förståelse möjlig. Linköpingslistan menar att kultur är det kitt som håller ihop hela samhället. På samma sätt växer en människa genom att själv delta i någon form av kulturell verksamhet. Att skapa möjligheter till det egna och det gemensamma skapandet är en viktig politisk uppgift.

VI FÖRESLÅR

- Att det ska finnas möjlighet för alla barn och ungdomar att gå i en kostnadsfri "kulturskola".
- Att utomhusscenen i Trädgårdsföreningen byggs ut för att främja musik, teater mm.

- Att utbudet av kultur, teater, museum, konserter och konst utökas i Linköping.
- Att en ny konsthall byggs nära Stångån.
- Att kulturstödet ökas i syfte att stärka filmkonsten i Östergötland.
- Att kulturutbudet ökas i våra förskolor, skolor, äldreboenden och andra boenden.
- Att det införs generösare öppettider på bibliotekets filialer samt ser till att huvudbiblioteket håller öppet alla dagar 07.00-22.00.
- Att Hemslöjdsgården görs till ett centrum för formgivning, hantverk och slöjd.
- Att torghandeln är aktiv året om i syfte att skapa ett levande centrum.
- Att FGL (Friluftsmuseet Gamla Linköping) utvecklas till en attraktionspunkt för hela Sverige.
- Att Slottsträdgården görs tillgänglig för allmänheten och denna sammanlänkas med Slotts- och Domkyrkomuseet.
- Att driftstöd ges till Slotts- och Domkyrkomuseet i samband med att Slottsträdgården görs tillgänglig för allmänheten.
- Att resurser tillförs för att etablera en fri teatergrupp i Linköping i syfte att skapa mångfald i utbudet av teater.
- Att ett konstmuseum skapas i syfte att visa den samtida konsten.

Landsbygd

Att kunna välja var man ska bo utifrån sin egen livssituation och innersta önskan är centralt för oss i Linköpingslistan. Många av kommunens invånare väljer att bo och leva på landsbygden. Den som väljer detta ska inte begränsas av brist på tillgång till samhällsservice, trots att avståndet till Linköpings centrala delar naturligtvis påverkar utbudet. Det finns flera orter i kommunen som till storleken motsvarar andra

mindre kommuner i Sverige, så som Ljungsbro, Malmslätt, Vikingstad, Sturefors och Lingham. Dessa orter växer även kontinuerligt, vilket innebär krav på utbyggd service och infrastruktur. Linköpingslistan vill medverka till att denna utveckling fortsätter.

VI FÖRESLÅR

- En utökad satsning på infrastruktur innebärande att de som bor på landsbygden får tillgång till kommunikationsmedel under veckans alla dagar.
- Att kommun, region och stat samverkar i frågor om vägunderhåll och säkra busshållplatser med närliggande cykelparkeringar.
- Att cykelvägar byggs ut i hela kommunen så att framtida miljövänliga transportalternativ kan användas av alla.

- Att möjlighet och frihet skapas för individen att själv välja den boendeform som önskas genom att bland annat kontinuerligt erbjuda byggklara tomter, hyresrätter och bostadsrätter på landsbygden.
- En fortsatt satsning på bredband till alla boende på landsbygden som önskar detta.
- Att fler orter på landsbygden ska ha tillgång till ett närliggande bibliotek.
- Att fler orter på landsbygden ska ha tillgång till en närliggande vårdcentral.
- Att utöka Råd och Stöds verksamhet i ytterområden i syfte att hjälp ska komma närmre de som inte bor inom stadskärnan.
- En satsning på nyföretagande och företagande utanför tätorten inom bland annat gröna näringar och upplevelseindustri.

